

πηδώ

πηδώ κ. **πηδάω**, ρ. [*<αρχ. πηδῶ*], πηδώ. **1.** βασανίζω, ταλαιπωρώ κάποιον ψυχικά ή σωματικά: «με πήδηξε, μέχρι να μου επιστρέψει τα δανεικά που του 'χα δώσει || με πήρε μαζί του για να τον βοηθήσω στη μετακόμιση που έκανε, και με πήδηξε || ήρθε καινούριος διοικητής στο στρατόπεδο και, με το που πάτησε το πόδι του, μας πήδηξε». **2.** επιβάλλω σε κάποιον τη σεξουαλική πράξη: «αυτό τ' ομορφόπαιδο έχει πηδήξει τα πιο πολλά κορίτσια της γειτονιάς μας || κάποια μέρα την παρέσυρε στην γκαρσονιέρα του και την πήδηξε». Λέγεται και από γυναίκα: «αυτή που βλέπεις, έχει πηδήσει το μισό αντρικό πληθυσμό της περιοχής μας. **3.** τιμωρώ κάποιον αυστηρά, παραδειγματικά: «αν ξανακάνεις φασαρία, θα σε πηδήξω». **4.** νικώ, κατατροπώνω κάποιον, ιδίως σε κάποιο παιχνίδι: «παίξαμε τάβλι και τον πήδηξα». **5.** υποσκελίζω κάποιον ή κάποιους σε μια ιεραρχία: «πήδηξε ένα σωρό άλλους αρχαιότερους κι ανέλαβε τη διεύθυνση του εργοστασίου». **6.** γλιτώνω από κάποιον κίνδυνο, από κάποια απειλή, από κάποια καταστροφή που είχε διαφανεί: «ευτυχώς πήδηξα κι αυτή τη δυσκολία». (Τραγούδι: *τον χειμώνα ετούτον άμα τον **πηδήσαμε**, γι' άλλα δέκα χρόνια άιντε καθαρίσαμε*). **7.** παραλείπω κάτι κατά την ανάγνωση ή την αντιγραφή κειμένου: «ήταν αφηρημένος και πήδηξε ολόκληρη παράγραφο». (Ακολουθούν 22 φρ.).

- *άι πηδήξου!* εκστομίζεται ως βρισιά. Συνήθως της φρ. προτάσσεται το *βρε* ή το *ρε*.
- *θα έρθω (πάω) πηδώντας*, *θα έρθω (πάω) με μεγάλη μου χαρά*: «αν είναι και η τάδε στο χορό, τότε θα 'ρθω πηδώντας».
- *θα πηδήσω, πατέρα, θα σε δω, παιδί μου*, βλ. λ. [παιδί](#).
- *θα σε πηδήξω χωρίς βαζελίνη*, βλ. λ. [βαζελίνη](#).
- *θα σε πηδήξω χωρίς σάλιο*, βλ. λ. [σάλιο](#).
- *θα τον φέρω (πάω) πηδώντας*, *θα τον φέρω (πάω) με τη βία, με το ζόρι*: «αν δεν έρθει μέχρι αύριο να σου ζητήσει συγγνώμη, θα τον φέρω πηδώντας».
- *μας πήδηξε χωρίς βαζελίνη ή με πήδηξε χωρίς βαζελίνη*, βλ. λ. [βαζελίνη](#).
- *μας πήδηξε χωρίς σάλιο ή με πήδηξε χωρίς σάλιο*, βλ. λ. [σάλιο](#).
- *μοναχός σου χόρευε κι όσο θέλεις πήδα*, βλ. λ. [μοναχός](#).
- *όποιος πηδάει πολλά παλούκια, μπαίνει κι ένα στον κώλο του*, βλ. λ. *παλούκι*.
- *όσο θέλεις πήδα*, **α.** έκφραση που δηλώνει πως ό,τι και να κάνει, όσο και να αντιδρά κάποιο άτομο σε κάποια απόφαση ή επιλογή μας, εμείς στο τέλος θα καταφέρουμε να του την επιβάλουμε: «εγώ θα παντρευτώ την κόρη σου κι εσύ όσο θέλεις πήδα || εγώ, μπαμπά, αυτή τη μοτοσικλέτα θα την αγοράσω κι εσύ όσο θέλεις πήδα». Από την εικόνα του ατόμου που, όταν αντιδρά σε κάτι ή για κάτι, πολλές φορές, χτυπάει τα πόδια του κάτω από τον εκνευρισμό που νιώθει, πράγμα που εκλαμβάνεται για πήδημα.
- *πήδηξε μέχρι κει πάνω*, **α.** ένιωσε πολύ μεγάλη έκπληξη για καλό ή για κακό: «μόλις του είπα πως θα παντρευτώ την κόρη του τάδε βιομηχάνου, πήδηξε μέχρι κει πάνω». Πολλές φορές, η φρ. συνοδεύεται από χειρονομία με το χέρι να σηκώνεται και να δείχνει κάπου ψηλά. **β.** πετάχτηκε από τη θέση του, γιατί τρόμαξε από κάποιο ξαφνικό κρότο: «πήγε κρυφά από πίσω του και μόλις του έκανε *μπαμ*, πήδηξε μέχρι κει πάνω ο δικός σου».
- *πήδηξε μέχρι το ταβάνι*, βλ. λ. *ταβάνι*.
- *πηδώ απ' τη χαρά μου*, βλ. λ. [χαρά](#).

- πηδώ απ' το ένα θέμα στ' άλλο, βλ. λ. θέμα·

- σάλτα και πηδήξου, βλ. λ. [σαλτάρω](#)·

- την πήδηξα ή την πηδήξαμε, γλίτωσα από κάποιον κίνδυνο, από κάποια απειλή, από κάποια καταστροφή, που είχε διαγραφεί: «την τελευταία στιγμή την πήδηξα και δεν τράκαρα με το φορτηγό που ερχόταν απ' την άλλη μεριά || ευτυχώς την πήδηξα αυτόν το χειμώνα και δεν κόλλησα ούτε γριπούλα». Ο πλ. και όταν το άτομο μιλάει μόνο για τον εαυτό του. Συνών. τη σάλταρα ή τη σαλτάραμε·

- την πήδηξα τη δουλειά, βλ. λ. [δουλειά](#)·

- την πήδηξα την κατάσταση, βλ. λ. [κατάσταση](#)·

- την πήδηξα φτηνά ή φτηνά την πήδηξα, βλ. λ. [φτηνός](#)·

- τον πήδηξα, τον βασάνισα, τον ταλαιπώρησα ψυχικά ή σωματικά: «τον πήδηξα, μέχρι να υπογράψω τα συμβόλαια || του φόρτωσα όλες τις βαριές δουλειές του εργοστασίου και τον πήδηξα»·

- τον πήδηξα στη δουλειά, βλ. λ. [δουλειά](#)·

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας